

सन २०१६-२०१७ या शैक्षणिक वर्षापासून +२ स्तरावरील द्विलक्षी अभ्यासक्रमाच्या नवीन/अधिकच्या तुकड्यांना कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर सुरु करण्यास मान्यता देणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन

कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: व्हीओसी-२०१६/प्र.क्र.१४०(भाग-२)/व्यशि-४,

मंत्रालय विस्तार (खोली क्र.४३५), ४ था मजला

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड, मुंबई - ४०० ०३२.

तारीख : २९ सप्टेंबर, २०१६.

संदर्भ :

- १) संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक : ४/व्हीओसी/२२०३/२०१६-१७/६५ दिनांक ११/७/२०१६.

प्रस्तावना :

डॉ. कोठारी आयोगाच्या १९६४ च्या शिफारशीनुसार अधिकाधिक युवकांना विविध व्यवसायांचे प्रशिक्षण देण्याच्या दृष्टीने १९७८-७९ पासून राज्यात व्यवसाय विषयांची ३०% व्याप्ती असलेले, +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करण्यांत आले. सद्यःस्थितीत तांत्रिक/वाणिज्य/कृषी/मत्स्य या गटातील एकूण १६ द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रम राबवित येतात. सदर अभ्यासक्रम घेणा-या विद्यार्थ्यांना अभियांत्रिकी शाखेमध्ये प्रवेशाच्या चांगल्या संधी उपलब्ध आहेत. त्याच बरोबर अभियांत्रिकी विद्याशाखेमधील पदविकेच्या (Diploma) द्वितीय वर्षामध्ये प्रवेशाची सुविधा उपलब्ध असल्यामुळे या अभ्यासक्रमाकडे विद्यार्थ्यांचा मोठा प्रतिसाद आहे. सदर व्यवसाय अभ्यासक्रमांची वाढती मागणी लक्षात घेता शैक्षणिक वर्ष २०१६-२०१७ पासून +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या अधिकच्या/नवीन तुकड्या कायमस्वरूपी विना अनुदानित तत्वावर सुरु करण्याकरीता इच्छुक संस्थाकडून प्राप्त झालेल्या अर्ज/प्रस्तावांची संचालनालयस्तरावर छाननी करण्यांत आली. त्यानुसार संचालनालयाने शासनास शिफारस केलेल्या प्रस्तावातील, विहित निकष/मानकांची पूर्तता करणाऱ्या व ज्या संस्थांच्या प्रस्तावामध्ये त्रुटी आहेत त्या त्रुटींची पूर्तता करण्याच्या अधिन राहून +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या १८ अशासकीय संस्थांमध्ये १८ नवीन/ अधिकच्या तुकड्यांना कायम विनाअनुदानित तत्वावर शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ पासून सुरु करण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

राज्यातील +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रम राबविणा-या सोबतच्या प्रपत्रातील १८ अशासकीय संस्थांच्या एकूण १८ अधिकच्या/नवीन तुकड्यांना कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ पासून सुरु करण्यास खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून, तसेच सदर १८ अशासकीय संस्थांपैकी अ.क्र. ७ ते १८ येथे नमुद १२ संस्थांच्या नावासमोर दर्शविलेल्या त्रुटींच्या पुर्ततेच्या अधिन राहून शासनाची मान्यता देण्यांत येत आहे. यामुळे सन २०१६-१७ मध्ये +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या ९०० विद्यार्थ्यांना याचा लाभ होणार आहे.

अटी व शर्ती.

१. संबंधित संस्थेस माध्यमिक शाळा संहिता १९८१ मध्ये नमूद केलेल्या सर्व अटी व शर्तीची पूर्तता करणे बंधनकारक राहिल.
२. मान्य अभ्यासक्रमांच्या नविन/अधिकच्या तुकड्या सुरु करण्यास कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर मान्यता दिली असली तरीही, भविष्यात कोणत्याही प्रकारचे अनुदान अथवा आर्थिक मदत देण्यांत येणार नाही.
३. मान्य अभ्यासक्रम राबविणा-या संस्थांना शासन / संचालनालय / संचालनालयाच्या अखत्यारीतील संबंधित कार्यालये यांच्या कडून वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या आदेशांचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.
४. शासनाने वेळोवेळी निश्चित केलेले शिक्षण शुल्क विद्यार्थ्यांकडून आकारणे संस्थेस बंधनकारक राहिल.
५. "कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर मान्यता मिळालेले +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रम" असा सूचना फलक संस्थांनी दर्शनी भागावर लावणे बंधनकारक राहिल. सूचना फलकावर अभ्यासक्रमांच्या मंजूर तुकड्यांची संख्या व मंजूर प्रवेश क्षमता याचा उल्लेख करण्यात यावा.
६. मान्यतेचे आदेश निर्गमित झाल्यानंतर, संबंधित संस्थेने मंजूर अभ्यासक्रमासाठी मानकानुसार आवश्यक असलेल्या सर्व पायाभूत सुविधा एक महिन्याच्या कालावधीमध्ये उपलब्ध करणे बंधनकारक राहिल.
७. सदर अभ्यासक्रमांना कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर मान्यता देण्यांत आल्यामुळे या अभ्यासक्रमाकरीता संस्थेने नियुक्त केलेल्या सर्व कर्मचारी वर्गाची सेवा / वेतन व तदनुषंगिक बाबींची जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित संस्थेची राहिल. याबाबत शासन कोणतीही जबाबदारी घेणार नाही.
८. मंजूर अभ्यासक्रमांकरीता आवश्यक कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्त्या, त्यांची किमान शैक्षणिक अर्हता, अनुभव याबाबत संस्थेने महाराष्ट्र खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) नियमावली, १९८१ मधील तरतुदींनुसार तसेच शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार कार्यवाही करण्यांत यावी.
९. भविष्यात सदरचे अभ्यासक्रम बंद करण्याबाबत, किंवा त्यात काही बदल करण्याबाबत शासनाने निर्णय घेतल्यास तो विनाअट, विनाविलंब संस्थेने अंमलात आणणे आवश्यक राहिल.
१०. अभ्यासक्रमांच्या मंजूर तुकड्यांमधील प्रवेशाकरीता, शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेले सामाजिक/समांतर आरक्षण व इतर नियमांचे संस्थेने काटेकोरपणे पालन करावे व गुणानुक्रमे प्रवेश देण्यांत यावेत.
११. अभ्यासक्रमांना मंजूरी मिळाल्यानंतर सदर अभ्यासक्रम संस्थेत सुरु केल्याबाबतची माहिती संस्थेने महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परिक्षा मंडळास तात्काळ द्यावी त्याबाबतची अनुषंगिक कार्यवाही करावी.
१२. मान्यता देण्यांत आलेल्या अभ्यासक्रमाच्या अधिकच्या/नविन तुकड्यांची प्रवेश क्षमता प्रती तुकडी ५० असून, शैक्षणिक वर्ष २०१६-२०१७ मध्ये मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या ५०% पेक्षा कमी प्रवेश झाल्यास अशा तुकड्या सुरु ठेवण्याकरीता संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिका-यांची परवानगी घेणे आवश्यक राहिल. त्याचप्रमाणे सलग तीन शैक्षणिक वर्षांमध्ये मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या

- ५०% पेक्षा कमी प्रवेश झाल्यास सदर अभ्यासक्रमाची तुकडी बंद करण्याची कार्यवाही करण्यांत येईल.
१३. संबंधित संस्थेने त्यांच्याकडे भाषा/जीवशास्त्र इत्यादी विषयांचे शिक्षक आता मंजूर केलेल्या व्दिलक्षी अभ्यासक्रमाच्या तुकडीमुळे अतिरिक्त ठरणार नाहीत याची खातरजमा करुनच विद्यार्थ्यांना प्रवेश दयावा.
१४. शैक्षणिक गुणवत्ता वाढविण्यासाठी उपरोक्त अटी व शर्तीमध्ये बदल करण्याचे किंवा नवीन अटी व शर्ती अंतर्भूत करण्याचे अधिकार शासनाचे राहतील.
१५. +२ स्तरावरील व्दिलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या तुकड्यांमध्ये विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यापूर्वी संचालक (व्यवसाय शिक्षण) यांचेकडून स्थानिक स्तरावर समिती नेमुन समितीच्या सर्वकष निरीक्षणानुसार प्राप्त अहवालाप्रमाणे संचालनालयाच्या परवानगीने प्रवेश देण्यात यावेत. तदनंतर सर्व संबंधित संस्थाकडून शासनाने विहित केलेल्या सर्व निकष व अटी/शर्तीची पूर्तता होत असल्याबाबत संचालक (व्यवसाय शिक्षण) यांच्याकडून सातत्याने आढावा घेण्यात यावा.
१६. व्यवसाय अभ्यासक्रमांतर्गत मंजूर व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या मंजूर तुकडीनुसार प्रवेश क्षमतेपेक्षा अतिरिक्त अनधिकृत प्रवेश केल्यास शासनाने सन २०१३ या महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २० राजपत्र दि. २१/८/२०१३ अन्वये प्रसिध्द झालेल्या अधिनियमान्वये अनधिकृत संस्था स्थापन करण्यास अथवा अनधिकृत पाठ्यक्रम सुरु करण्यास मनाई करण्यात आली आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०१६-२०१७ मध्ये मान्यता दिलेल्या सोबतच्या प्रपत्रातील किती संस्थांनी व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु केले, अभ्यासक्रम निहाय प्रवेशित विद्यार्थी संख्या याबाबतची माहिती संचालक, व्यवसाय शिक्षण यांनी शासनास दिनांक ३०/१०/२०१६ पर्यंत सादर करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्र. २०१६०९२९१४३२२००३०३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(कैलास ढाकणे)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. मंत्री (कौ.वि.व उ.) यांचे खाजगी सचिव यांना माहितीसाठी सादर.
- २) मा. राज्यमंत्री (कौ.वि.व उ.) यांचे खाजगी सचिव यांना माहितीसाठी सादर.
- ३) मा. प्रधान सचिव, कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक.
- ४) मा.प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रिडा विभाग यांचे स्वीय सहायक.
- ५) आयुक्त, कौशल्य विकास, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ६) उप सचिव (व्यशि), कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ७) संचालक (व्यवसाय शिक्षण) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मुंबई-१

- ८) सर्व विभागीय शिक्षण उपसंचालक, (शालेय शिक्षण विभाग), मुंबई/ पुणे/ नाशिक/ औरंगाबाद/ अमरावती/ नागपूर (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालया मार्फत)
- ९) सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, प्रादेशिक कार्यालय, मुंबई/ पुणे/ नाशिक/ औरंगाबाद /अमरावती/नागपूर (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालया मार्फत.)
- १०) संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालया मार्फत.)
- ११) संबंधित अशासकीय संस्था (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालया मार्फत.)
- १२) निवड नस्ती (व्यशि-४).

प्रपत्र

(शासन निर्णय क्रमांक-व्हीओसी-२०१६/प्र.क्र. १४० (भाग-२)/व्यशि-४ दि. २९ सप्टेंबर २०१६ चे सहपत्र)

विभाग	अ. क्र.	संस्थेचे नाव व पत्ता	अभ्यासक्रमाचे नाव/ मंजूर तुकड्यांची संख्या (प्रति तुकडी ५० विद्यार्थी)	प्रस्तावातील त्रुटी
१	२	३	४	५
मानकांप्रमाणे निकष पूर्ण करित असलेल्या संस्थांची यादी				
अमरावती	१	आकोट शिक्षण संस्था आकोट संचलित श्री सरस्वती कनिष्ठ महाविद्यालय दर्यापूर रोड, ता. आकोट, जि. अकोला	इलेक्ट्रिकल मेन्टेनन्स - १ तुकडी ऐवजी फ्रेश वॉटर फिश कल्चर - १ तुकडी	-
	२	कस्तुरबा युथ ऑर्गनायझेशन अकोला द्वारा संचलित शांती निकेतन विज्ञान कनिष्ठ महाविद्यालय न्यु तापडीया नगर, ता.जि. अकोला	फ्रेश वॉटर फिश कल्चर-१ तुकडी	-
	३	शाहबाबु एज्युकेशन सोसायटी पातूर द्वारा संचलित शाहबाबू ज्युनिअर कॉलेज, हमजा प्लॉट, अकोला, जि. अकोला	फ्रेश वॉटर फिश कल्चर- १ तुकडी	-
	४	सुफ्फा फाऊंडेशन अकोला द्वारा संचलित सुफ्फा ज्युनिअर कॉलेज ऑफ सायन्स ग्रामशिलोडा, आकोट रोड, जि. अकोला	फ्रेश वॉटर फिश कल्चर -१ तुकडी	-
	५	मातोश्री क्रिडा, युवक कल्याण, व्यायाम शिक्षण प्रसारक मंडळ, तेल्हारा संचलित गुरुकूल ज्ञानपीठ विज्ञान कनिष्ठ महाविद्यालय, तेल्हारा जि. अकोला	फ्रेश वॉटर फिश कल्चर- १ तुकडी	-
	६	शिवाजी शिक्षण संस्था संचलित शिवाजी विज्ञान कनिष्ठ महाविद्यालय, रिसोड, ता.जि. वाशिम	फ्रेश वॉटर फिश कल्चर- १ तुकडी	-
प्रस्तावात त्रुटी असलेल्या संस्थांची यादी				
अमरावती	७	श्री लक्ष्मी नारायण शैक्षणिक बहु उद्देशीय ग्रामविकास संस्था संचलित लक्ष्मीनारायण इंटर नॅशनल ज्युनिअर कॉलेज, खामगांव, जि. बुलढाणा	कॉम्प्युटर सायन्स - १ तुकडी	शालेय शिक्षण विभागाची तुकडीस मान्यता नाही.

विभाग	अ. क्र.	संस्थेचे नाव व पत्ता	अभ्यासक्रमाचे नाव/ मंजूर तुकड्यांची संख्या (प्रति तुकडी ५० विद्यार्थी)	प्रस्तावातील त्रुटी
१	२	३	४	५
अमरावती	८	श्री ज्ञानेश्वर समाज प्रबोधन संस्था पेठ द्वारा संचलित ज्ञानेश्वर विद्यालय व कनिष्ठ महाविद्यालय, पेठ, ता. चिखली, जि. बुलढाणा	क्रॉप सायन्स- १ तुकडी	विज देयक कमी.
	९	नवजीवन शिक्षण विकास संस्था द्वारा संचलित नॅशनल ज्युनिअर कॉलेज न्यु तापडीया नगर, अकोला	फ्रेश वॉटर फिश कल्चर - १ तुकडी	विज देयक जोडले नाही.
	१०	श्री संत गाडगेबाबा ग्रामविकास संचलित स्व. सुमनबाई वानखडे कनिष्ठ महाविद्यालय, भंडारज बु. ता. पातूर, जि. अकोला	संगणक शास्त्र - १ तुकडी व इलेक्ट्रॉनिक्स - १ तुकडी बंद करून त्या ऐवजी फ्रेश वॉटर फिश कल्चर - १ तुकडी	हमीपत्र जोडले नाही व वॉटर टँक नकाशामध्ये चिन्हांकीत केलेला नाही.
	११	श्री त्र्यंबकराव डवले बहुउद्देशीय शिक्षण प्रसारक मंडळ द्वारा संचलित प्रा. प्रकाश डवले विज्ञान कनिष्ठ महाविद्यालय जवाहर नगर द्वारका नगरी ता.जि. अकोला	फ्रेश वॉटर फिश कल्चर- १ तुकडी	विज्ञान शाखेच्या तुकडीस मान्यता नाही.
	१२	मातुश्री शिक्षण सेवा मंडळ अकोला द्वारा संचलित प्राजक्ता कला व विज्ञान कनिष्ठ महाविद्यालय, न्यु खेतान नगर, कौलखेड, ता.जि. अकोला	फ्रेश वॉटर फिश कल्चर- १ तुकडी	मानकाप्रमाणे जागा कमी व वॉटर टँक नकाशामध्ये चिन्हांकीत केलेला नाही.
	१३	महाराष्ट्र इस्टिट्युट ऑफ रुरल डेव्हलपमेन्ट द्वारा संचलित नॅशनल मिलिटरी स्कूल व कनिष्ठ महाविद्यालय गायगांव ता. बाळापूर जि. अकोला	फ्रेश वॉटर फिश कल्चर- १ तुकडी	ठराव व हमीपत्र स्टॅप पेपरवर नाही.

विभाग	अ. क्र.	संस्थेचे नाव व पत्ता	अभ्यासक्रमाचे नाव/ मंजूर तुकड्यांची संख्या (प्रति तुकडी ५० विद्यार्थी)	प्रस्तावातील त्रुटी
१	२	३	४	५
	१४	मॉर्निंग स्टार मल्टीपर्पज एज्युकेशन सोसायटी संचलित सेंट पॉल्स ज्युनिअर कॉलेज अकोट, जि. अकोला	फ्रेश वॉटर फिश कल्चर- १ तुकडी	मानकाप्रमाणे जागा कमी व वॉटर टँक नकाशामध्ये चिन्हांकीत केलेला नाही.
	१५	दि आर्य शिक्षण संस्था रिसोड द्वारा संचलित भारत माध्यमिक कनिष्ठ महाविद्यालय, रिसोड, जि. वाशिम	क्रॉप सायन्स- १ तुकडी	पाणी उपलब्ध असल्याचे प्रमाणपत्र नाही.
	१६	दगडूसिंग नाईक शिक्षण प्रसारक संस्था लोहगांव, ता.कारंजा लाड, जि.वाशिम संचलित महात्मा गांधी उच्च माध्यमिक विद्यालय, लोहगांव, ता. कारंजा लाड, जि.वाशिम	फ्रेश वॉटर फिश कल्चर- १ तुकडी	जागा मानकाप्रमाणे उपलब्ध नाही.
	१७	हिंदी प्रसारक मंडळ द्वारा संचलित अँग्लो हिंदी कनिष्ठ महाविद्यालय, गोधणी रोड, यवतमाळ	फ्रेश वॉटर फिश कल्चर- १ तुकडी	विज्ञान शाखेच्या तिसऱ्या तुकडीस मान्यता नाही तसेच सक्षम प्राधिकाऱ्यांनी नकाशा प्रमाणित केलेला नाही.
	१८	हिंदी प्रसारक मंडळ द्वारा संचलित जवाहरलाल दर्डा कनिष्ठ महाविद्यालय, गोधणी रोड, यवतमाळ	फ्रेश वॉटर फिश कल्चर- १ तुकडी	विज्ञान शाखेच्या तिसऱ्या तुकडीस मान्यता नाही तसेच सक्षम प्राधिकाऱ्यांनी नकाशा प्रमाणित केलेला नाही.
	एकूण संस्था-१८		एकूण तुकड्या-१८	

(कैलास ढाकणे)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन